

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická, katedra pedagogiky
PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
Oponentský posudek

Práci předložila studentka: **Martina Némethová**

Studijní zaměření: **Předškolní a mimoškolní pedagogika, obor Učitelství pro MŠ**

Název práce: **VYUŽITÍ MAŇÁSKA V EDUKAČNÍM PROCESU V MATEŘSKÉ ŠKOLE**

Vedoucí práce: **MgA. Eva Gažáková, Ph.D.**

Oponentka práce: **MgA. Marie Černíková, Ph.D.**

1. CÍL PRÁCE:

Předložená bakalářská práce je zaměřena na „ověřit autorčin předpoklad, že maňásek může být s úspěchem využit při práci napříč všemi vzdělávacími oblastmi RVP PV.“

Cílem teoretické části je vytvoření pojmové opory pro praktickou část. Autorka se rozhodla s oporou v odborných zdrojích objasnit performační možnosti a technologickou podstatu maňásků jako svébytných druhů loutek a zároveň objasnit podstatu hry, coby nejvýznamnější a nejpřirozenější cesty rozvoje dětské osobnosti. Dvě zmíněné oblasti, maňásek a hra jako možnost edukace, autorka v dalších kapitolách propojuje v souladu s dílčími okruhy dle RVP PV se záměrem nalézt a pojmenovat možnosti, jakými by mohla být využita hra s maňáskem v rámci rozvoje v těchto oblastech, přičemž tyto možnosti nabízí spíše ve formě autorských inspirativních návrhů, než o zdroje opřenou argumentaci, shromážděná data či odkazy.

Cílem praktické části a stěžejním záměrem celé bakalářské práce je akční výzkumná sonda, realizace a reflexe tří propracovaných autorských projektů v MŠ, kde autorka působí.

Cíle práce, především v jejím těžišti, výzkumné, experimentální části, byly naplněny.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Text bakalářské práce je standardně a vyváženě členěn na části teoretickou a praktickou.

Teoretická a praktická část jsou účelně propojeny. Autorka ozřejmuje pojmový aparát a teoretické zázemí pro vlastní realizovaný a reflektovaný experiment.

V úvodu praktické části autorka definuje cíl svého experimentu, využití maňásků v edukačním procesu protínajícím všechny vzdělávací oblasti RVP PV. Kolegyně Némethová v souladu se

zvyklostmi zvoleného metodologického postupu krátce představuje výzkumný vzorek, skupinu dětí ve venkovské MŠ, kde působí a jejich dosavadní zkušenost se stěžejním prvkem experimentu, maňáskem. V propracované a přehledně členěné hlavní části pak srozumitelně popisuje jednotlivé pokusy- jejich cíle, průběh, dokumentovaný fotografiemi a reflektuje míru dosažených cílů. Pozoruhodná je pestrost pokusů i propracovanost provedení – např. krátká autorská inscenace se scénograficko-prostorovou úvahou a využití maňáska v inkluzi dívky s poruchou pozornosti a hyperaktivitou a chlapce s PO 4. stupně.

V závěru praktické části autorka přínos jednotlivých pokusů krátce sumarizuje s odkazem na dílčí reflexe, přičemž zmiňuje kontinuální zlepšování v průběhu celého procesu, zřetel na pestrost využitých maňásků a s tím související nabízené i pozorované možnosti akce a hry dětí s nimi. Kolegyně Némethová závěrem zmiňuje doporučení udržování obřadnosti, či magičnosti v používání maňáska: „/.../ je však na místě si ho trochu šetřit, aby nezevšedněl a jeho kouzlo nevyprchalo.“

Bakalářská práce Martiny Némethové obsahuje ve strukturovaném závěru experimentem podepřená tvrzení, mnohdy inspirativní konkrétními doporučeními :*“Je možné využít zvířecího hrdinu (který v případě potřeby konkrétního dítěte nekomunikuje verbálně) či loutku postavy ze světa lidí (která naopak verbální komunikaci dítěte nenápadně procvičí), anebo i smyšlenou, naprosto fantaskní bytost.“*

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Předložená bakalářská práce odpovídá požadavkům kladeným na tento typ kvalifikačních prací. Text je přehledně a logicky strukturovaný, psán s respektem náležitostí odborného jazyka, jednoduše stylizovaný, bez zřetelných lapsů, s prvky humorného odlehčení. Citace jsou označeny s patřičným odkazem na odborný zdroj, bibliografické údaje odpovídají aktuální citační normě.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Téma je zpracováno s velkým zaujetím a svědčí o soustředěné a kontinuální práci, v jejímž rámci jsou popsány experimenty důležitým milníkem ve sledování a reflexi posunu. Autorka zmiňuje několik pokusů, přičemž je evidentní, že jsou výsledkem dlouhodobé činnosti a cizelování, popisuje spolupráci s dětmi při vodění maňáska, využití maňáska jako komunikačního prostředníka pro ověření znalostí a míry dosažení edukačních cílů a jako pomocníka v komunikaci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.

Teoretická část je s praktickou účelně provázána, část věnovaná hře vytváří oporu autorčiným pedagogicko-loutkohereckým experimentům, část věnovaná loutkám-maňáskům je účelně rozčleněna na pasáže věnované technickému zázemí, tedy vodění, performačním možnostem, charakteristice tohoto typu loutky a historii využití maňáska v rámci pedagogické činnosti.

Rezervy spatřuji v nedostatečně podepřené argumentaci v závěru teoretické části, kdy autorka nabízené možnosti spíše vytváří ve formě autorských záměrů a ideí, byť inspirativních, než například pozorováním jiných autorských projektů či divadelních představení, připustíme-li, že oblast maňáskového divadla v přímé návaznosti na RVP PV nemá v této chvíli úplně pestré a aktuální teoretické zázemí. V této souvislosti je však zároveň bakalářská práce Marty Némethové svébytným příspěvkem do diskuse o možnostech maňáska v edukaci, zároveň je ale nutné v souvislosti s tématem ozřejmit existenci současných a aktuálních periodik a vývoje (např. Přelet nad loutkářským hnízdem, Amatérská scéna, časopis Loutkář, Loutkářský vykřičník, DDD- dobré divadlo dětem...), neboť v teoretické části zdařile zmiňuje historii i technologii a je evidentní, že aktuální dění v oblasti předmětového i alternativního divadla by autorce mohlo přinést mnoho cenných impulsů pro další rozvoj, tvorbu, praxi i proto, že z textu bakalářské práce číší autorčino niterné zaujetí tématem a touha po posunu v oblasti teoretických znalostí i praktických dovedností.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

Jaká jsou úskalí práce s maňáskem v MŠ, čeho se vyvarovat či na co je třeba brát zřetel při využívání maňáska v edukaci ?

Je nějaká forma práce s maňáskem, kterou nedoporučujete, nebo považujete za nepodařenou, ať už esteticky či obsahově i vzhledem k množství inscenací divadel hrajících v mateřských školách či televizních pořadů a edukačních programů tento typ loutky využívajících?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Velmi dobře

V Plzni 6. 9. 2021 Marie Černíková

Seznam zkratk:

PO - podpůrná opatření

DV - dramatická výchova

RVP PV - rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání